

3. Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

Přístupy v minulosti:

- Diagnostika se týkala vzdělávaného jedince (dítě, žák, student).
- Určené metody (zkoušení, prověřování), v MŠ nebyla diagnostika jmenovanou povinností.
- Zaměření převážně na kognitivní složku osobnosti, v MŠ zúžena na přípravu dítěte na vstup do MŠ.
- Diagnostika sledovala normativní účely (sledovala odchylky od normy - chyby, nedostatky).

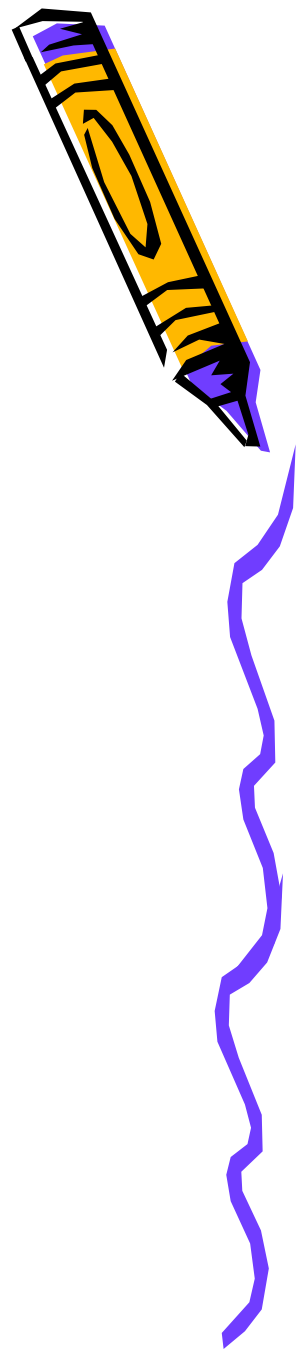
Současné přístupy (souvisí s evaluační činností školy):

- Předmětem je vše, co souvisí se vzděláváním (dítě, učitel, podmínky...).
- Diagnostikují učitelé, ale i rodiče...
- Diagnostikuje se celá osobnost (ne jen kognitivní složka).
- Sleduje se nejen minulost, ale pozitivní perspektiva.

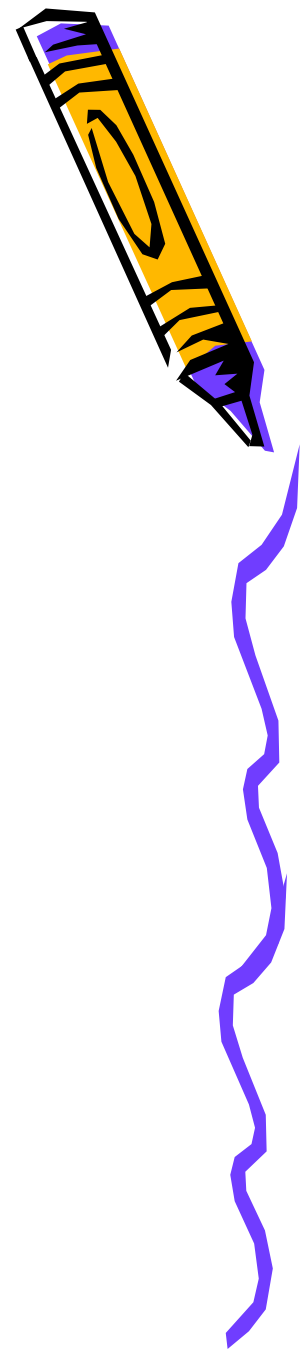
Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

1. Etapy diagnostické činnosti.
2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy.
3. Předmět diagnostikování.
4. Chyby v diagnostické činnosti.

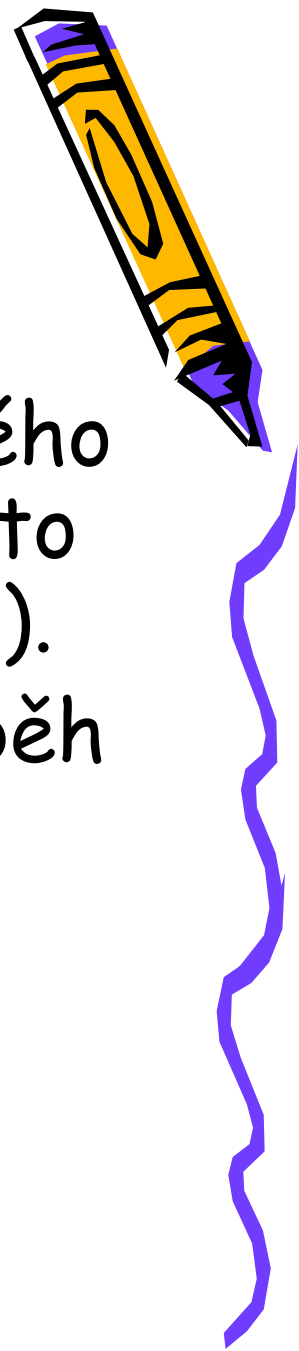

1. Fáze a etapy diagnostického procesu

- **Vstupní** - výsledkem je vstupní diagnóza
- **Průběžná** - výsledkem je průběžná diagnóza
- **Výstupní** - výsledkem je výstupní diagnóza

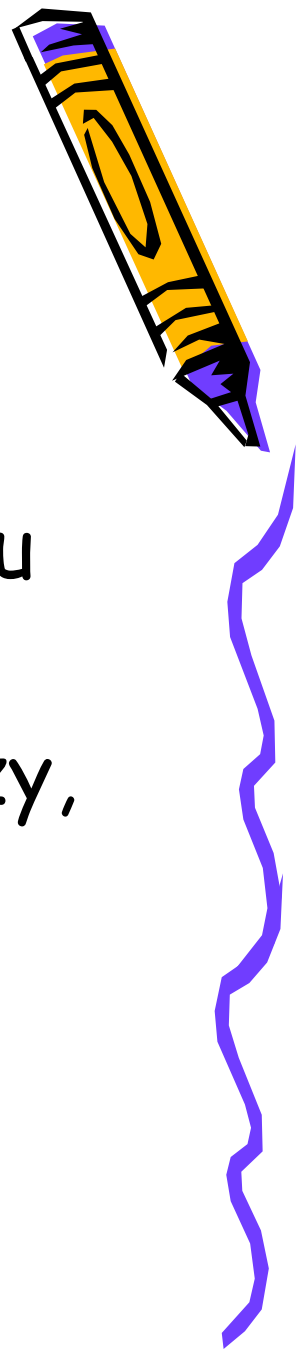
Etapy:

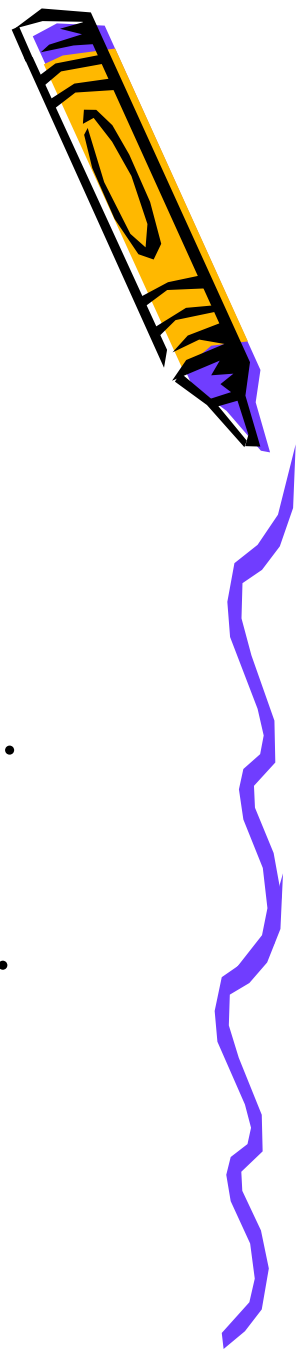
1. Přípravná - plánování diagnostického procesu (proč, koho, kdy, jak často a jakým způsobem diagnostikovat).
2. Realizační - sběr dat (dobrý průběh závisí na přípravě).
3. Zpracování údajů - uspořádání, třídění, analýza.

4. Vyhodnocení a interpretace dat - formulování diagnostického nálezu (pozor na kauzální atribuci).
5. Finální etapa - formulace prognózy, opatření. Součástí je „sdělení“ diagnózy a prognózy.

2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy

- Zjistit, posoudit a zhodnotit vývojové kroky přibližující ke vzdělávacím očekáváním.
- Zjistit vhodnost vzdělávacího programu.
- Zjistit dovednosti učitelek.
- Rozhodnout o pedagogických postupech.

Cíle vycházejí ze smyslu diagnostiky:

Zjistit, kde se dítě nachází ve svém vývoji, co tento vývoj ovlivňuje. Poté připravit podmínky pro jeho optimální vzdělávání.

ANAMNÉZA - co předcházelo současné situaci.

DIAGNÓZA - vyjádření současného stavu.

RETROGNÓZA - co mělo vliv a s jakým efektem na rozvoj dítěte, jak reagovalo (pedagogické působení).

PROGNÓZA - vyjádření předpokladů k dalšímu vývoji (rozvoji dítěte).

3. Předmět diagnostikování

pohybový
rozvoj

Koncentrace pozornosti, vnímání,
sluchová a zraková percepce,
paměť, fantazie, myšlenkové
operace

Vyjímečné
předpoklady

Postoje,
názory,
sebepojetí

Rodina

Podnětnost..

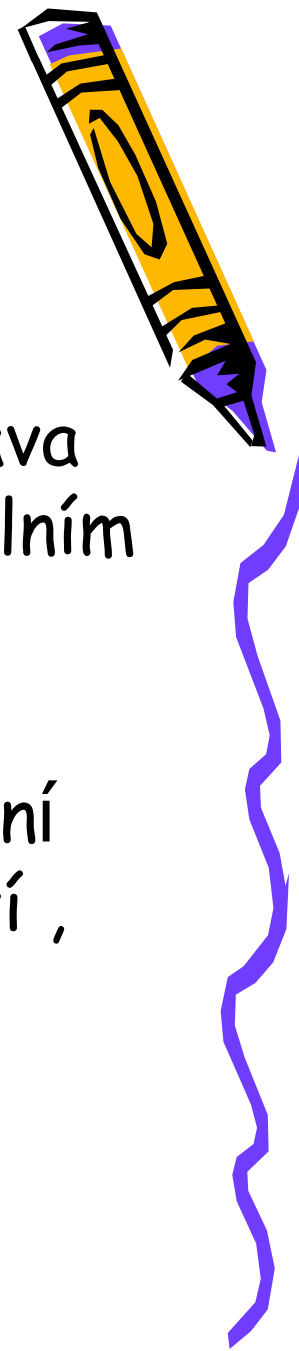
temperament

MŠ
Pozice ve
skupině,
komunikace
hra

Osobnost dítěte: bio – psycho - sociální jednotka

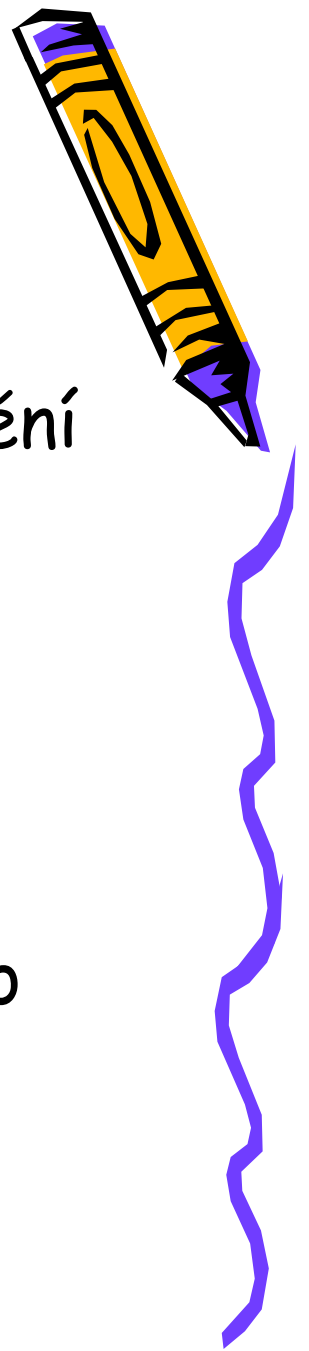
4. Chyby v diagnostické činnosti

VNĚJŠÍ PŘÍČINY - nedostatečná příprava pedagogů, absence diag. systému ve školním vzd. programu.

VNITŘNÍ PŘÍČINY - unáhlené závěry z neúplných informací, obecné, nekonkrétní závěry, neznalost příslušných souvislostí, nesprávné použití termínů.

- Haló efekt - vliv prvního dojmu, přecenění nějaké vlastnosti, nápadnost projevů, setrvačnost pověsti.
- Golemův efekt - negativní očekávání učitele, sebesplňující předpověď.
- Pygmalion efekt - pozitivní očekávání, upevňování žádoucího chování.
- Efekt pořadí - působení předcházejícího hodnocení na následující.

Centrální tendence - tendence k průměru (nejistota, nízká erudice, nedostatečná zralost osobnosti).

Logická chyba - vyjadřuje, že některé charakteristiky se objevují společně (kdo lže ten krade).

Posuzovací tendence - mírnost, vlastní zkušenosti...

Projekční chyby - projekce vlastních problémů, chyb do posuzovaného.

Prevence chyb:

- Přistupovat k diagnostice jako k nezbytnému předpokladu vzdělávání.
- Vytvořit „systém“ diagnostikování.
- Porovnávat svoje hodnocení s kolegyněmi.
- Orientačně používat kritéria hodnocení.
- Znat chyby.
- Používat více diagnostických postupů.

